

30 מהתערובת הזו נתערב בקבוצה נוספת של ולדות מותרים, בִּזְמַן  
31 אוֹתָן – את כולם לְבִיפָּה, רַבִּי אֱלֶעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אֲמַר, מִבְּיֵאִין  
32 אוֹתָן לְבִית דִּין וְסוֹקְלִין אוֹתָן כְּדֵי שְׁתַּחֲקִימַם הַסְקִילָה בְּמַחְוִיב בַּהּ.  
33 וּבִמְבֹאֵר שֶׁתֵּנָא קִמָּא שֶׁל הַבְּרִייתָא נִחְלַק עִם רַבִּי אֲלֶעָזָר בְּרַבִּי  
34 שְׁמַעוֹן בְּאוֹתָהּ הַמַּחְלֻקָּת שֶׁנִּחְלַקוּ בָּהּ חֲכָמִים וּרְבֵי יְהוּדָה  
35 בְּמִשְׁנֵתָיו לְפִי דַעַת רַבָּא.  
36 הַגְּמָרָא מְבַרֶּרֶת אֶת דְּבָרֵי הַבְּרִייתָא שֶׁהוּבָא לְעִיל: אֲמַר מַר –  
37 נִאֲמַר בְּבִרְייתָא, אִם עַד שְׁלֹא נִגְמַר דִּינָה יִלְדָּה וְיִלְדָּה מוֹתֵר, וּמִשְׁמַע  
38 שְׁמִדּוּבָר בְּכָל הָאוֹפְנִים, בֵּין שֶׁנִּתְעַבְּרָה אַחֲרֵי הַנְּגִיחָה וּבֵין  
39 שֶׁנִּתְעַבְּרָה לִפְנֵיהּ, וְאָף עַל גַּב דְּכִי נִנְחָה הֵנֹחַ מִיַּעֲבָרָה – וְאָף עַל פִּי  
40 שֶׁבִּשְׁעָה שֶׁנִּגְחָה הִיתָה מְעוּבֶּרֶת מִכָּל מְקוֹם הוֹלֵד מוֹתֵר, וְקִשְׁיָהּ,  
41 וְהָאֲמַר רַבָּא – הֲלֵא אִמַּר רַבָּא, וְלֹד הַבְּהֵמָה הַנּוֹנְחָת שֶׁהִרְגָּה אָדָם,  
42 אָף בְּמִקּוֹם שֶׁאִי אִפְשָׁר לְדוֹנֵם לְסָקִילָהּ, וְכִגוֹן שֶׁנִּגְחָה עַל פִּי עַד  
43 אַחֵד, עַל כָּל פָּנִים אֲסוּר הוֹלֵד בְּהִקְרְבָהּ לְמִזְבֵּחַ, מִשּׁוּם שֶׁהִיא וְיִלְדָּהּ  
44 נִנְחָו יַחְדָּיו, וְכִמוּ כֵן וְלֹד הַבְּהֵמָה הַנִּנְפָּעֶת עַל יְדֵי אָדָם, אֲסוּר לְמִזְבֵּחַ,  
45 מִשּׁוּם שֶׁהִיא וְיִלְדָּה נִנְפָּעוּ. וְעַל כִּרְחֹק לְדַבְּרֵי רַבָּא, בְּמִקּוֹם שֶׁשִּׁשׁ שָׁנִי  
46 עֲדִים בְּדַבָּר, וְלֹד הַנּוֹנְחָת יִהְיֶה אֲסוּר אָף לְהַדְיוֹט כְּדִין שׁוֹר הַנִּסְקָל,  
47 אִפִּילוּ אִם נוֹלֵד לִפְנֵי שֶׁנִּגְמַר דִּין אָמוּ לְהַסְקָל, וּבְבִרְייתָא מוֹכַח  
48 לְהִפְךָ.  
49 מִתַּרְצַת הַגְּמָרָא: אִימָא – אִמּוֹר וּבִאֵר אֶת הַבְּרִייתָא בְּאוֹפֵן הַבָּא, אִם  
50 בִּפְרָק זְמַן שֶׁבֵּין הַנְּגִיחָה וְעַד שְׁלֹא נִגְמַר דִּינָה גַם עֵינְכֶּךָ וְגַם יִלְדָּהּ,  
51 וְיִלְדָּה מוֹתֵר, שְׁהֵרִי לֹא הִיָּה הוֹלֵד בְּשַׁעַת הַנְּגִיחָה, וְאִם מִשְׁנִגְמַר  
52 דִּינָה וְנִאֲסָרָה בְּהֵנָּה עֵינְכֶּךָ וְיִלְדָּהּ, וְיִלְדָּה אֲסוּר מִשּׁוּם שֶׁנוֹצַר מִן  
53 הָאִיסוּר.  
54 הַגְּמָרָא דוֹחָה פִּירוּשׁ זֶה: הַנִּיחָא – הַדְּבַר מִיּוֹשֵׁב לְמָאן דְּאֲמַר זֶה וְזֶה  
55 גִּרָם אֲסוּר – לְשִׁיתָה הַסּוֹבֵר שׁוֹלֵד הַנוֹצֵר עַל יְדֵי זָכַר וְנִקְבָּה שֶׁאִחָד  
56 מֵהֶם אֲסוּר וְהַשְׁנִי מוֹתֵר, הֵרִי הוּא אֲסוּר, מִשּׁוּם שֶׁאִחָד הַגּוֹרְמִים  
57 לְהוֹוִיתָו אֲסוּר.

1 אִי קָבִי – אִם כֵּן, שְׁמִדּוּבָר בְּשׁוּוֹרִים אוּ בְּרוֹצָה יְדוּעַ שֶׁנִּתְעַבְּרָה  
2 בְּרוֹצָחִים אַחֲרֵיהֶם, קִשְׁיָהּ הֵינִי דְּקָתְנִי עָלָה – הֵרִי שְׁנִינוּ בְּבִרְייתָא  
3 שֶׁבִּאָה כְּהוֹסֵפָה לְמִשְׁנָה זֹה, אֲמַר רַבִּי יוֹסִי, מַה שְׁנִינוּ שֶׁאִם נִתְעַבְּרָה  
4 רֹצָח בְּאֲחֵרִים כֹּלָם פְּטוּרִים, דִּין זֶה נִאֲמַר אִפִּילוּ בְּאוֹפֵן שֶׁאִבָּא  
5 חֶלְפָּתָא, הִידוּעַ בְּחִסְדוֹתָהּ, בִּינִיחָן. וּמוֹכַח שְׁמִדּוּבָר בְּאֲנָשִׁים וְלֹא  
6 בְּשׁוּוֹרִים, כְּפִי שְׁפִירָשׁ רִישׁ לְקִישׁ, וְכֵן נִדְּחוּ דְּבָרֵי שְׁמוּאֵל שֶׁהֶעֱמִיד  
7 בְּרוֹצָה שֶׁלֹּא נִגְמַר דִּינוֹ שֶׁנִּתְעַבְּרָה בְּרוֹצָחִים שֶׁנִּגְמַר דִּינָם, שֶׁאִם כֵּן,  
8 אִיזוֹ תוֹסֵפֶת חִידוּשׁ יֵשׁ בְּאוֹפֵן שֶׁאִבָּא חֶלְפָּתָא הוּא אַחַד מֵהֶם, וְהֵלֵא  
9 גַּם עֲלֵיו הֶעֱיִדוּ שְׂרַצָּה.  
10 רַבָּא מִתַּרְץ אֶת הַמִּשְׁנָה בְּאוֹפֵן הָרָאוּ לְפִי דַעַתוֹ: אֵלָּא אֲמַר רַבָּא,  
11 הִכִּי קָאֲמַר, שְׁנִים שְׁהֵיוּ עוֹמְדִין וְיֹצֵא חֵין מִבְּיִנְיָהֶם וְהֵרִי, כִּיּוֹן שֶׁאִינוּ  
12 מְבֹרָר מִי זֶרֶק אֶת הַחֵץ, שְׁנִיָּהֶם פְּטוּרִין, וְעַל זֶה שְׁנִינוּ בְּבִרְייתָא,  
13 אֲמַר רַבִּי יוֹסִי, פְּטוּרִים אֶת שְׁנֵיהֶם אִפִּילוּ אִם אִבָּא חֶלְפָּתָא בִּינִיחָן,  
14 וְאָף עַל פִּי שֶׁכֹּלָם יוֹדְעִים שֶׁאִבָּא חֶלְפָּתָא חֲסִיד וְלֹא זֶרֶק אֶת הַחֵץ,  
15 מִכָּל מְקוֹם אֵין לְחִיבִי אֶת הַשְׁנִי מִכָּח סְבָרָא זֹה, אֵלָּא שְׁנֵיהֶם בְּחֻקָּת  
16 סֶפֶק וּפְטוּרִים. מִמִּשְׁכִּיכָה הַמִּשְׁנָה: וְשׁוֹר שֶׁהִרְגָּה אָדָם וְנִגְמַר דִּינוֹ  
17 לְהַסְקָל, שְׁנִתְעַבְּרָה בְּשׁוּוֹרִין אַחֲרֵיהֶם מַעֲלִיָּא (טוֹבִים) שֶׁלֹּא הִרְגוּ  
18 אֲנָשִׁים כָּלָל, סוֹקְלִין אוֹתָן – אֶת כֹּלָם, שְׁהֵרִי בֵּין כֵּךְ כֹּלָם נִאֲסָרוּ  
19 בְּהֵנָּה מִסֶּפֶק, וְאֵין בְּעֲלֵיהֶם מִפְּסִידִים כֹּלָם, אִם כֵּן יֵשׁ לְסוֹקְלָם  
20 כְּדֵי שְׁתַּחֲקִימַם מִצוֹת סָקִילָה בְּשׁוֹר הַמַּחְוִיב בָּהּ, וְרַבִּי יְהוּדָה אֲמַר,  
21 אֵין חִיבִים לְסוֹקְלָם וְלִהְטִירִיחַ אֶת הַבֵּית דִּין בֵּכֶר, אֵלָּא בִּזְמַן אוֹתָן  
22 לְבִיפָּה וְהֵם מֵתִים שֶׁם בְּרַעַב.  
23 הַגְּמָרָא מְבִיאָה בְּרִייתָא, בַּהּ מוֹכַח שֶׁאִבָּא קִימַת מַחְלֻקָּת תִּנְאִים  
24 אוֹדוֹת שׁוֹר שֶׁנִּגְמַר דִּינוֹ שֶׁנִּתְעַבְּרָה בְּשׁוּוֹרִים אַחֲרֵיהֶם, וּבְדְּבָרֵי רַבָּא:  
25 וְהִתְנִיָּא בְּבִרְייתָא, פְּרָה שֶׁהִמִּיתָה אָדָם וְאֲחֵר כֵּךְ יִלְדָּהּ, דִּינָה שֶׁל  
26 הַפְּרָה לְהִסְקָל, וּבִנְגוּעַ לְוֹלֵד, תְּלוּי הַדְּבַר, אִם עַד שְׁלֹא נִגְמַר דִּינָהּ  
27 יִלְדָּהּ, וְיִלְדָּה מוֹתֵר בְּהֵנָּה, שֶׁאֵין דִּינוֹ כְּדִין אָמוּ, וְאִם מִשְׁנִגְמַר דִּינָהּ  
28 יִלְדָּהּ, וְיִלְדָּה אֲסוּר בְּהֵנָּה כְּדִין אָמוּ. וְאִם נִתְעַבְּרָה הוֹלֵד הָאֲסוּר  
29 בְּאֲחֵרִים – בּוֹלְדוֹת מוֹתֵרִים, וְאֲחֵרִים בְּאֲחֵרִים – וְאֲחֵר כֵּךְ אַחַד

## אגרות קודש

ב"ה, י"ח תשרי, תשי"ט  
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת שמים  
שמעון גד שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו, בו כותב אודות האסיפה, ע"ד פעולה להתעוררות אחי"י הספרדים אשר  
באה"ק ת"ו לעניני יהדות תורה ומצות, ושואל ע"ד כתבת רבנים וכו'.

והנה ידועה דעת תורתנו תורת חיים בהנוגע להצלחת עניני קדושה, להתחיל באופן דראשיתך  
מצער [וכדיוק הבעש"ט, שאז] אחרייתך ישגא מאד. שמזה מובן שאין עתה להתעסק בעשיית פרסום  
ולרכוש כתבת רבנים וכו', כ"א ללכת צעד אחר צעד, ובהליכה זו עצמה יתבררו כמה פרטים ואופני  
פעולות והכשרון לזה, ואז יוכלו להחליט בהנוגע לשאלותינו וכו'.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

נאמר למשה מפי הגבורה, ואין לומדים משם לדורות.  
שנינו במשנה: נתערבו הנסקלין בנשרפין, רבי שמעון אומר נידונין  
בסקילה שהשריפה חמורה, וחכמים אומרים נידונין בשריפה  
שהסקילה חמורה.  
הגמרא מביאה נידון בגירסת המשנה: כַּתְּנֵי לֵית רַב יְחֻזְקָא לְרַבִּי  
בְּרִיה – רב יחזקאל היה שונה משנה זו לרמי בנו באופן הבא,  
הַנְּשָׂרְפִין שֶׁנִּתְעַרְבוּ בַּנִּסְקָלִין, רַבִּי שְׁמַעְיֹן אָמַר, יְדוּנו כּוֹלֵם בַּסְּקִילָה  
מִשּׁוּם שֶׁהַשְּׂרִיפָה חֲמוּרָה יוֹתֵר מִסְּקִילָה, וּבִתְעֻרּוּבֵת הַדִּין הוּא  
שְׁכוֹלֵם נִידוּנִים בְּקֻלָּה.  
רב יהודה, בנו השני של רב יחזקאל, מתקן את דברי אביו: אָמַר  
לֵית רַב יְהוּדָה, אָבָא, לֹא תִתְּנִייהּ הָכִי – אל תשנה לו כך, שלפי  
גירסתו 'הנשרפין בנסקלין' משמע שמיעוט נשרפים נתערבו ברוב  
נסקלים, ואם כן קשה, מַאי אִרְיָא – מדוע נקט רבי שמעון שהטעם  
לדונם בסקילה משום שֶׁהַשְּׂרִיפָה חֲמוּרָה, תִּפְשׁוּךְ לֵית – הלא אף אם  
השריפה והסקילה היו שקולות, היינו דנים בסקילה משום דְּרוּבָה  
נִסְקָלִין גִּנְהוּ, ויש ללכת אחר הרוב. רב יחזקאל שואל את רב  
יהודה בנו: אָלָא הָכִי אִתְּנִייה – אלא איך אשנה לו. משיב לו רב  
יהודה: הַנִּסְקָלִין שֶׁנִּתְעַרְבוּ בַּנְּשָׂרְפִין, אף על פי שהנשרפים מרובים,  
רַבִּי שְׁמַעְיֹן אָמַר יְדוּנו כּוֹלֵם בַּסְּקִילָה מִשּׁוּם שֶׁהַשְּׂרִיפָה חֲמוּרָה, ואין  
אתה רשאי למשוך את הקלים ולדונם בחמורה אחר הרוב.  
מקשה רב יחזקאל: אִי הָכִי אִימָא סִפָּא – אם נשנה כך (שמדובר  
ברוב נשרפים) יקשה מהסיפא, וְחֻכְמִים אִמְרִים יְדוּנו בַּשְּׂרִיפָה  
שֶׁהַסְּקִילָה חֲמוּרָה, ומדוע הוצרכו לנמק את דבריהם בכך  
שהסקילה חמורה, תִּפְשׁוּךְ לֵית – והלא אף אם הסקילה והשריפה  
היו שקולות היינו דנים בשריפה משום דְּרוּבָה נִשְׂרָפִין גִּנְהוּ ויש  
ללכת אחר הרוב.  
משיב רב יהודה: הָתֵם רַבְּנֵן הוּא דְקָאֲמְרוּ לֵית לְרַבִּי שְׁמַעְיֹן לְדִידָךְ  
דְּאִמְרַת שְׂרִיפָה חֲמוּרָה לֹא סְקִילָה חֲמוּרָה – מה שאמרו חכמים  
'שהסקילה חמורה' אין זה נתינת טעם לעיקר דבריהם, אלא כך  
אמרו, ידונו כולם בשריפה משום שכן הוא הרוב, ומה שאתה  
אומר שצריך ללכת אחר המיעוט משום שהשריפה חמורה ואין  
אנו רשאים למשוך את הקלים למיתה החמורה, אין הדבר כן,  
שאין השריפה חמורה אלא קלה היא.  
שמואל, רבו של רב יהודה, מלמדו שהדרך בה הוא פונה אל אביו,  
אינה נכונה: אָמַר לֵית שְׁמוּאֵל לְרַב יְהוּדָה, שִׁנְיָא – מחודד בתלמוד,

אָלָא לְמַאן דְּאָמַר נָה וְנָה גִּזְרֵם מוֹתָר – לשיטת הסובר שכאשר אחד  
הגורמים להוותו מותר והשני אסור, הוולד מותר, מַאי אָבָא  
לְמִימָר – איך תתבאר הברייתא, הלא כשנוצר לאחר גמר הדין  
ואינו נאסר אלא משום שנוצר מאיסור, אף על פי שאמו אסורה  
בהנאה הזכר מותר הוא, ושניהם גרמו לו שיבוא לעולם, ומדוע  
הוא אסור.  
רבינא מפרש את הברייתא באופן אחר: אָלָא אָמַר רַבִּינָא, אִימָא אִם  
בִּפְרָק זִמְן שְׁבִין הַגְּנִיחָה וְעַד שְׁלָא נִגְמַר דִּינָה עֵיבְרָה וְגַם יְלָדָה, וְלָדָה  
מוֹתָר, וְאִם בִּפְרָק זִמְן זֶה שֶׁמִּהֲגִיחָה וְעַד שְׁלָא נִגְמַר דִּינָה עֵיבְרָה,  
וּגְמָרוּ אֵת דִּינָה לְהִסְקֵל בְּהִיחָה מְעוּבֵרֶת, וּמִשְׁנִינָמַר דִּינָה יְלָדָה,  
וְלָדָה אִסּוּר, וְהַטַּעַם, מִשּׁוּם שְׁעוֹבָר כִּיֶּדָה אָמֹו הוּא, כְּלוּמַר כֹּאחֲד  
מֵאֲבֵרֵיהּ וְחֻלֵּק מִמֶּנָּה, וּבִגְמַר דִּינָה נֹאסֵר יָחִיד עֲמָה.  
אין אדם נענש באחד מעונשי בית דין עד שיתרו בו בשעת  
העבירה, ויאמרו אל תעשה כן שזו עבירה היא וחייב אתה עליה  
עונש פלוני, וצריך שיקבל עליו ההתראה ויאמר, על מנת כן אני  
עושה. הגמרא דנה, האם מוכח ממשנתנו שהמותר לעונש  
החמור, נחשב כמותר לעונש הקל יותר.  
שנינו במשנה: כָּל חֵיבִי מִיתוֹת שֶׁנִּתְעַרְבוּ זֶה בְּזֶה נִידוּנִים בְּקֻלָּה.  
מדייקת הגמרא: שְׁמַע מִינָהּ, מוֹתָרָה לְדָבָר חֲמוּרָה הוּא מוֹתָרָה לְדָבָר  
קָל, שאם לא כן, כיצד דנים את כולם במיתה הקלה, והרי אלו  
שנתחייבו מיתה חמורה אינם מותרים לקלה, ואי אפשר לדונם  
בה, והיה צריך אם כן לפטור את כולם מספק.  
רבי ירמיה דוחה את הראיה: אָמַר רַבִּי יְרֵמְיָה, הָכָא בְּמַאי עֲקָרִינוּ,  
כְּגוֹן שֶׁהָתֵירוּ בּוֹ סָתָם, שִׁיתְחַיִּיב מִיתַת בֵּית דִּין אִם יַעֲבֹר עֲבִירָה,  
וְלֹא פִּירְשׁוּ אִיזוּ מִיתָה. וְהָאִי תָנָא הוּא – ומשנתנו סוברת כשיטת  
תנא קמא בברייתא דלהלן, שאין צריך להזכיר שם המיתה, דְּתַנִּינָא  
בְּבֵרִיתָא, הַמְסִית אִינוּ צָרִיךְ הַתְּרָאָה, וְשָׂאָר חֵיבִי מִיתוֹת שֶׁפְּתוּרָה  
אֵין מִמֵּיתִין אוֹתָן אָלָא בְּעֵדָה – בסנהדרין של עשרים ושלושה  
דיינים, וְעוֹרִים, וְהַתְּרָאָה, וְעַד שִׁיִּדְעוּהוּ בְּהַתְּרָאָתוֹ שֶׁהוּא חֵיב מִיתָה  
בֵּית דִּין. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, עַד שִׁיִּדְעוּהוּ בְּאִיזוֹ מִיתָה הוּא נִתְּרָנִי.  
ומפרשת הגמרא את טעם דבריהם: תָּנָא קָמָא יְלִיף – למד שאין  
צריך להתרות במיתה מסויימת מִמְּקוֹשָׁשׁ, שהמוצאים אותו לא  
התרו בו שם מיתתו, שהרי לא ידעו עדיין באיזו מיתה דינו, וְרַבִּי  
יְהוּדָה אָמַר, לעולם צריך להתרות במיתה מסויימת, וּמִקְוִשָׁשׁ  
שֶׁנִּידוֹן לְמִיתָה אֵף שֶׁלֹּא הִתְרוּ בּוֹ כְּהֻלָּה, הוֹרָאָת שְׁעָה הָיְתָה – כך

## אגרות קודש

ב"ה, י"א תשרי, תשי"ט

ברוקלין.

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך, נתקבל מכתבו מדי תשרי,

ובמ"ש אודות מטולטלת, ומעתיק בזה שידוע כי - כשאני לעצמי איני מאמין בכל הענין, בכל  
זה, לא שמענו ולא ראינו אינו ראוי, ולכן עליו לפנות לרב מורה הוראה, והוא יורהו אם מותר הדבר  
ע"פ שו"ע, וכמדומה כבר כתבתי לו, שלמה לו לחפש דרכים חדשים ועניינים חדשים, בה בשעה שדרך  
סלולה היא דרך התורה והמצוה, וכלל גדול בזה בכל דרכיך דעהו, שבזה נכלל כל עניני האדם כמבואר  
ברמב"ם ונפסק להלכה בטור שו"ע או"ח סי' רל"א, והלואי שינצל כל זמנו הפנוי ללימוד התורה בכלל  
ובזה גם לימוד פנימיות התורה, שבימינו נתגלתה בתורת החסידות.

בברכה לבשו"ט וחג שמח,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר